

Magyar nyelv és irodalom
szóbeli tételsor
Érettségi vizsga
2025

Magyar nyelv

I. témakör: Kommunikáció

1. A kommunikációs folyamat tényezőinek, céljának, funkcióinak, valamint ezek összefüggésének megértése, bizonyítása beszédhelyzetek elemzésével
2. Az emberi kommunikáció nem nyelvi jelei és kifejezőeszközei
3. A kommunikáció formája: a szóbeliség és az írásbeliség
4. A tömegkommunikáció jellemzői, funkciói, megjelenési formái, nyelvi és képi kifejezési formái

II. témakör: A magyar nyelv története

5. A magyar nyelv történetének fő korszakai
6. A nyelvtörténet forrásai: kéziratos és nyomtatott nyelvemlékek

III. témakör: Ember és nyelvhasználat

7. A nyelv mint jelrendszer
8. Anyanyelvünk rétegződése I. A köznyelvi változatok, a csoportnyelvek és a rétegnelvek

IV. témakör: A nyelvi rendszer

9. A magánhangzók és a mássalhangzók rendszere
10. A mondatrészek fogalma, fajtái, felismerésük mondatban, helyes használatuk a mondatok felépítésében
11. Az egyszerű és összetett mondatok felismerése.

V. témakör: A szöveg

12. A szóbeli és írott szövegek szerepe, eltérő jegyei
13. a munka világában szükséges szövegtípusok: különböző típusú önéletrajzok, motivációs levél; különböző témájú hivatalos levelek (pl. panaszos levél, kérvény), rövid alkalmi beszéd.

VI. témakör: A retorika alapjai

14. A beszéd felépítése, a beszéd megszerkesztésének menete az anyaggyűjtéstől a megszólalásig
15. Az állásinterjú
16. A kulturált véleménynyilvánítás és vita szabályai, gyakorlata. A befolyásolás módszerei

VII. témakör: Stílus és jelentés

17. Egyjelentésű, többjelentésű szó, homonima, szinonima, hasonló alakú szópár, ellentétes jelentés
18. A társalgási stílus ismérvei, minősége.
19. A tudományos és szakmai stílus sajátosságai.

VIII. témakör: Digitális kommunikáció

20. Az információs társadalom hatása a nyelvhasználatra és a nyelvi érintkezésre

Magyar irodalom

I. témakör: Életművek a magyar irodalomból. Kötelező szerzők

1. Ady Endre szerelmi költészete
2. Arany János balladái
3. A prófétai magatartás Babits Mihály költészetében
4. Konfliktusrendszer Herczeg Ferenc Az élet kapuja című művében
5. A kétféle világrend Jókai Mór Az aranyember című regényében
6. József Attila szintézisverseinek jellemzői
7. A lélektani regény jellemzői Kosztolányi Dezső Édes Anna című alkotásában
8. A parasztábrázolás jellemzői Mikszáth Kálmán Tót atyafiak, A jó palócok című novellagyűjteményében
9. Petőfi Sándor tájköltészete
10. Vörösmarty Mihály drámaíró művészete, a Csongor és Tünde című alkotás jellemzői

II. témakör: Szerzők, művek, korszakok a régi magyar irodalomból a 18. század végéig. Választható szerzők

11. Műfaji és stílusbeli sokszínűség Csokonai Vitéz Mihály költeményeiben
12. Az iskola és a kamaszkor megidézése Karinthy Frigyes Tanár úr kérem című kötetének karcolataiban
13. A groteszk megjelenése Örkény István Egyperces novellák című kötetében

III. témakör: Metszetek a 20. századi délvidéki, erdélyi, felvidéki és kárpátaljai irodalomból

14. A transzilvánizmus megjelenési formái Wass Albert életművében – Az Adjátok vissza a hegyeimet! című regény jellemzői

IV. témakör: Művek a kortárs magyar irodalomból

15. Gerlőczy Márton alkotói portréja, és az Altató című családregényének jellemzői

V. témakör: Művek a világirodalomból

16. A Biblia szerkezete, műfajai, témái
17. Az európai romantika képviselői – A romantika jellemzőinek bemutatása szabadon választott műveken keresztül

VI. témakör: Színház és dráma

18. A reneszánsz színház és William Shakespeare – Egy reneszánsz dráma: Rómeó és Júlia
19. A történelmi színek szerepe Madách Imre: Az ember tragédiája című alkotásában

VII. témakör: Az irodalom határterületei VAGY Regionális irodalom

20. Az irodalom filmen – Gárdonyi Géza: Az egri csillagok